אין פלאנטער פון לעבן . . .

פון מ. ס.

א העכסט שפּאַנענדער ראמאן פון דעם מאָדערנעם אידישן לעבן אין אמעריקע

(פאָרזעצונג)

נאָר בען, בען איז ניט געווען. ניט ער, ניט זיין מאַנטל, ניט זיין הוט, און ניט זיין שטעקן.

זי האט זיך א וואָרף געטאָן אויף דער קאַנאַפע מיט א פאַרשטיקטן געוויין.

נאָכ'ן שטורעם

זי האט געוויינט ווי אן עלנט, פאַרלאָזן קינד, וואס די מאַמע האט אויף איר אנגעבייזערט, האט זי אַרויסגעטריבן אויף דער גאס אין פאַרהאַקט די טיר פאַר איר.

און איצט איז זי אַליין, עלנט אויף דער וועלט.

איינגעקראַכטשעט אין דריין איז זי געלעגן אויף דער קאַנאַפע און האט ניט אויפגעהערט צו באוואַשן זיך מיט טרערן.

וואָס איז אהיינגעקומען איר שטאַרקייט, איר מוטיגקייט פון א ווייַלע פריער?

איז זי דאָך ערשט כדיער געווען גרייט צו צעקריגן זיך מיט איר מאַמע, איבערלאָזן, פאַרלאָזן אים?

פאַרוואָס־זשע האט זי פלוצים אזוי זיך דערשראָקן? פאַרוואָס־זשע איז זי מיט אמאָל אזוי דערשיטערט און צעבראָכן געווארן?

אין דאָך דער וועג איצט פריי פאַר איר. קאָן זי דאָך אומגעשטערט איצט טאָן וואָס זי וויל און ווי אזוי זי וויל.

קען זי דאָך איצט אויסקלינגען מיט עמעצן זי וויל. קען זי דאָך אפילו היינט אנגעמען ברייו'ס פאַרשלאָג און זיך לאָזן פירן פון אים אן דער מיאוויל וועלט?...

פאַרוואָס זשע פאַרט. איז זי אזוי דערשיטערט? פאַרוואָס זשע. פאַרט, פילט זיך איצט אזוי עלנט, פאַרלאָזן דערשלאָגן.

זי האט אויף די אלע פראַגן קיין ענטפער ניט געקאָנט קריגן. אבער איר־ינסטינקטיוו האט זי געפילט, אז אכ־שטאַט אוועקווארפן, איז זי אליין נאָר די אוועקגעוואָרפענע.

דאָס האט זי ניט געקאָנט פאַרטראָגן.

מיט אמאָל האט זי דערפילט, אז זי האט אשטאַר ציפיל אויבערגעגעבן דעם בריוו. ציפיל אנגעבייזערט, האט זי אַרויס־געטריבן אויף דער גאס אין פאַרהאַקט די טיר פאַר איר.

און איצט איז זי אליין, עלנט אויף דער וועלט.

איינגעקראַכטשעט אין דריין איז זי געלעגן אויף דער קאַנאַפע און האט ניט אויפגעהערט צו באוואַשן זיך מיט טרערן.

וואָס איז אהיינגעקומען איר שטאַר־קייט, איר מוטיגקייט פון א ווייַלע פריער?

איז זי דאָך ערשט כדיער געווען גרייט צו צעקריגן זיך מיט איר מאַמע, איבערלאָזן, פאַרלאָזן אים?

פאַרוואָס־זשע האט זי פלוצים אזוי זיך דערשראָקן? פאַרוואָס־זשע איז זי מיט אמאָל אזוי דערשיטערט און צע־בראָכן געווארן?

אין דאָך דער וועג איצט פריי פאַר איר. קאָן זי דאָך אומגעשטערט איצט טאָן וואָס זי וויל און ווי אזוי זי וויל.

קען זי דאָך איצט אויסקלינגען מיט עמעצן זי וויל. קען זי דאָך אפילו היינט אנגעמען ברייו'ס פאַרשלאָג און זיך לאָזן פירן פון אים אן דער מיאוויל וועלט?...

פאַרוואָס זשע פאַרט. איז זי אזוי דערשיטערט? פאַרוואָס זשע. פאַרט, פילט זיך איצט אזוי עלנט, פאַרלאָזן דערשלאָגן.

זי האט אויף די אלע פראַגן קיין ענטפער ניט געקאָנט קריגן. אבער־אינ־סטינקטיוו האט זי געפילט, אז אכ־שטאַט אוועקווארפן, איז זי אליין נאָר די אוועקגעוואָרפענע.

דאָס האט זי ניט געקאָנט פאַרטראָ־גען.

מיט אמאָל האט זי דערפילט, אז זי האט אשטאַר ציפיל אויבערגעגעבן דעם בריוו. ציפיל אנגעבייזערט, האט זי אַרויס־געטריבן אויף דער גאס אין פאַרהאַקט די טיר פאַר איר.

אזוי שטייט אנגעגעבן, בין זי האט געפלאָצט...

הייסט עס, ער איז אוועק, בען... אוועק, אזוי זי איבערגעלאָזט אליין...

וואָס אַרט אים פאַר איר... דעם טיר־ראָן...

מיט די ערגסטע נעמען האט זי אים איצט אנגערופן ביי זיך אין קאָפּ, נאָר אין דער זעלבער צייט האט זי געפילט אז דער גאַנצער כעס וואָס האט זיך נעהאַט אנגעאַמאָלט ביי איר דורך דער נאַכט, האט זיך אזוי ווי מיט איינמאָל אויסגעשעפּט און אין ערגעץ וואו ער גע־רונען געווארן. אין דער זעלבער צייט וואָס זי האט זיך געבייזערט און אים געוויזן אויף בארימט געווארן... מיט וואָס אין דען איר לעבן ער־גער פונקט לעבן פון א העלדין אין א ראָמאַן אדער אין א מויאוי?

אייב ער האט זי שוין יא געוואָלט אזוי שווער באשטראָפן, האט ער זיך דאָך נעמענט אויפפירן ווי עס פאַסט אין אזא צייט און אונטער אזעלכע אומשטענדן...

אבער זי האט פון איר מאַן קיין שום צייכן ניט געפונען, און זי האט אויך ניט געפונען קיין שום ענטפער אויף די אלע פראַגן וואָס זיינען איר גע־לעגן אין קאָפּ און וואָס האָבן זי באַ־אומרואיקט.

זי האט געפילט, אז זי טאָר ניט זיי צען אויף אין אַרט. זי טאָר ניט זיצן מיט פאַרלייגטע חענט.

אזוי שטייט אנגעגעבן, בין זי האט געפלאָצט...

הייסט עס, ער איז אוועק, בען... אוועק, אזוי זי איבערגעלאָזט אליין...

וואָס אַרט אים פאַר איר... דעם טיר־ראָן...

מיט די ערגסטע נעמען האט זי אים איצט אנגערופן ביי זיך אין קאָפּ, נאָר אין דער זעלבער צייט האט זי געפילט אז דער גאַנצער כעס וואָס האט זיך נעהאַט אנגעאַמאָלט ביי איר דורך דער נאַכט, האט זיך אזוי ווי מיט איינמאָל אויסגעשעפּט און אין ערגעץ וואו ער גע־רונען געווארן. אין דער זעלבער צייט וואָס זי האט זיך געבייזערט און אים געוויזן אויף בארימט געווארן...

מענשן וואָלטן זיך אנגעהויבן איר־טערעסירן מיט אים, מען וואָלט מער געפונען צו זיינע קאָנצערטן...

עס וואָלט געווען א גוטע פּובליסיטי.

אבער אין דער זעלבער צייט וואָס זי האט נעטראַכט די דאָזיקע נעדאַנקען האט זי געפילט א שאַרפן וויינטאַג אַר־אַרען.

א וויינטאַג, וואָס האט זיך מיט וועד־טער ניט געלאָזט אויסדריקן.

א וויינטאַג, וואָס זי האט מיט קיין נאָמען ניט געקאָנט אנרופן.

א וויינטאַג מיט א מורא'דיקן שפּיי־נעל.

זי האט געוואוסט, ווי בען האט פיינט ביילימע פּובליסיטי.

זי האט געוואוסט ווי ער האט פיינט נעראַט צו צייגן צופיל און אויספאַדריי־טע אויפטערקוואַמקייט אויף זיך.

זי האט געפילט, אז ווען זי וואָלט עטוואָס אזוינס געטאָן, וואָלט זי אים פאַרלאָזן אויף אייביק.

ער וואָלט דאָס איר קיינמאָל ניט מוחל געווען.

ניין—ניין. זי טאָר אזא זאַך ניט טאָן.

אבער זי קאָן דאָך ניט זיצן דאָ איי־נע אליין, זי. וועט דאָך פון זיינען אראָפּ.

זי מוז דאָך וויסן וואָס מיט איר איז געשען, וואָס מיט־איר־פאַרגע־מומען.

אפשר איז ער אין נויט. אפשר דאַרף ער איר הילף.

איר האַרץ האָט זיך צוגעפּגעדריקט פון ווייטאָג.

אבער אמעס איז געווארן קורץ און אפּגעהאַקט און א קאַלטער שווייס איז אַרויס אויף איר שטערן.

גאָט ווייס וואָס מיט אים טוט זיך איצט. גאָט ווייס וואו ער געפינט זיך איצט.

און פונקט ווי זי האט פריער זיך אויסגעמאָלט מורא'דיקע ביילדער, פאַר־שטעלנדיק זיך אז ער האט זיך אויפגע־האַנגען און אז זיינע פיס היינגען אַרונטער פון דער סטעליע, פונקט אזוי האָט זי זיך איצט אויסגעמאָלט, אז בען האט זיך אַריינגעוואָרפן אין טייך אין אז זיין קערפּער, א בלייער, א גע־שוואָלענער, ווערט איצט געפרעגן פון פיש.

א מורא'דיקער געשריי האט זיך אַרויסגעריסן פון אירע ליפּן.

אירע אויגן זיינען געווארן גרויס, אנגעפילט מיט אנגסטן.

שנעל ווי א בליץ, אין זי אריינגע־פאַלן אין באַד־צימער. זי האט זיך גע־וואַשן מיט קאַלט וואַסער. זי האט זיך אביסל אפּגעפרישט. זי האט אויף זיך פאַרקעמט די האָר, האט אַרויפגעוואָרפן אויף זיך א קלייד, אנגעטאָן די העט און גענומען דעם מאַנטל.

וואוהין וועט זי לויפן? דאָס האט זי ניט געוואוסט. זי האט געפילט אז מער קען זי אין הויז ניט איינזיצן.

זי וועט לויפן וואוהין די אויגן ווע־לען טראָגן. זי וועט לויפן אזוי לאַנג ווי זי וועט האָבן כח.

זי וועט לויפן אזוי לאַנג און אזוי ווייט ביז זי וועט אין־געפינען.

א לעבעדיקן, אדער, חלילה, א טויט־טען.

ניין, ניין, ניט קיין טויטן. זי מוז אים געפינען א לעבעדיקן.

זי וועט אים פאָלן צו די פיס, זי וועט אים איבערבעטן.

זי וועט אים צוזאָגן, אז זי וועט שוין מער ניט זיין אזוי ווי זי איז גע־ווען ביז זי איצט.

זי וועט אים פאַלגן אין אלע וואָס ער וועט איר זאָגן.

זי וועט זיך מער ניט לאָזן פאַר־פירן פון זיסע רייד פון פרעמדע מע־נער...

זי וועט זיין לעבן אים, נאָר לעבן אים, און מיט אים...

א, ער זאָל איר נאָר וועלן מוחל זיין...

די געדאַנקען האָבן זיך געיאָגט אין איר קאָפּ מיט דער שנעלקייט פון א שטורם ווינט.

די געדאַנקען האָבן זיך אויסגעמישט מיט אירע אומרואיקע געפילן, ביז זי האָט ניט געוואוסט פון וואָס זי ווערט מער באַהערשט, פון איר געדאַנק, צי פון איר געפיל.

זי האָט ניט געוואוסט אויף וואָס פאַר א וועלט זי איז, זי האָט ניט גע־וואוסט וואָס עס טוט זיך מיט איר...

מיט אומרואיקייט און מיט אימפּעט, ווארפנדיק א שנעלן בליק אויפן צי־מער, האָט זי זיך געלאָזט צו דער טיר.

נאָר צוויי טריט פאַר דער טיר איז זי געבליבן שטיין.

איר האַרץ האָט מורא'דיק געקלאַפּט און אירע אויגן זיינען געווארן נאָך גרעסער ווי פריער.

וואָס איז דאָס? האָט זיך דאָס איר בלויז אויסגעוויזן, אדער האָט זי טאַקע ווירקלאַך געהערט טריט?

זי וואָלט־געקאָנט שווערן, אז זי האָט געהערט טריט אין קאָרידאָר.

די טריט זיינען געקומען אלץ גע־ענטער און גענטער. אבער באַלד זיינען זיי צוריק שטיל געווארן און האָ־בען זיך מער ניט געהערט.

זי איז נאָך אלץ געשטאַנען אזוי ווי א פאַרגלייווערטע אויף איר אָרט.

ניט ער... ניט ער... האָט געוויינט האַרץ.

ס'איז בלויז אימיצער פאַרביי גע־גאַנגען נאָענט צו איר טיר...

זי האָט א טרייסל געטאָן מיטן קאָפּ. פונם שטיין רָא וועט דאָך נאָרנישט ניט ווערן.

זי מוז דאָך סוף כל סוף אַרויס־וועט איר זאָגן.

זי וועט זיך מער ניט לאָזן פאַר־פירן פון זיסע רייד פון פרעמדע מע־נער...

זי וועט זיין לעבן אים, נאָר לעבן אים, און מיט אים...

א, ער זאָל איר נאָר וועלן מוחל זיין...

די געדאַנקען האָבן זיך געיאָגט אין איר קאָפּ מיט דער שנעלקייט פון א שטורם ווינט.

די געדאַנקען האָבן זיך אויסגעמישט מיט אירע אומרואיקע געפילן, ביז זי האָט ניט געוואוסט פון וואָס זי ווערט מער באַהערשט, פון איר געדאַנק, צי פון איר געפיל.

זי האָט ניט געוואוסט אויף וואָס פאַר א וועלט זי איז, זי האָט ניט גע־וואוסט וואָס עס טוט זיך מיט איר...

מיט אומרואיקייט און מיט אימפּעט, ווארפנדיק א שנעלן בליק אויפן צי־מער, האָט זי זיך געלאָזט צו דער טיר.

נאָר צוויי טריט פאַר דער טיר איז זי געבליבן שטיין.

איר האַרץ האָט מורא'דיק געקלאַפּט און אירע אויגן זיינען געווארן נאָך גרעסער ווי פריער.

וואָס איז דאָס? האָט זיך דאָס איר בלויז אויסגעוויזן, אדער האָט זי טאַקע ווירקלאַך געהערט טריט?

זי וואָלט־געקאָנט שווערן, אז זי האָט געהערט טריט אין קאָרידאָר.

די טריט זיינען געקומען אלץ גע־ענטער און גענטער. אבער באַלד זיינען זיי צוריק שטיל געווארן און האָ־בען זיך מער ניט געהערט.

זי איז נאָך אלץ געשטאַנען אזוי ווי א פאַרגלייווערטע אויף איר אָרט.

ניט ער... ניט ער... האָט געוויינט האַרץ.

ס'איז בלויז אימיצער פאַרביי גע־גאַנגען נאָענט צו איר טיר...

זי האָט א טרייסל געטאָן מיטן קאָפּ. פונם שטיין רָא וועט דאָך נאָרנישט ניט ווערן.

זי מוז דאָך סוף כל סוף אַרויס־

(וויטערעס קומט)

Classified Section קלאַסיפייד סעקשאָן

ספּעציעלע פּריזן פאַר אַרווערטיזינג אין דער קלאַסיפיצירטער אָפּטיילונג:

איין פאַל, 5ס. פאַר אנייט ליין — 3 מאָנאַטן, $2.15 אנייט ליין
פאַר א וואָך, 20ס. „ „ — 6 מאָנאַטן, $4.00 „ „
פאַר א מאָנאַט, 75ס. „ „ — פאַר 1 יאָר, $7.50 „ „

:-: פערזענלאַכעס :-:
PERSONAL

וואָלף און נייסטער פאַקס טראַט, גאַ־ראַנטירטער קורס $5.00. טעג דענסינג קלאַסן פאַר ביזנעס מיידלאַך, קלאַסן פאַר קינדער.
פּראָפעסאָר און מיס סקאַט
LYCEUM PRIVATE STUDIO
Phone 88 106

היים און אָפיס פאַרניטשור פאַרלאַנגט פאַר מזומן געלט.
KILSHAW'S
Auctioneers
Canada Bldg. Phone 29 040

מעדיצינישער מאַסאַזש
מרס. ה. עדעלסאָלאָוויי
פּראָפעסיאָנעלע מאַסאַזשיסטן, אוסנעגרובירי־טער דערפאַלג אין באַהאַנדלען פאַרלאָוועס און אלע פאָרמעס פון רומאַטיזם.
223 KENNEDY ST.
Phone 21 930 Res. 56 766

מואוועינג קרייטינג — פעקינג שיפּינג
25 817 — מינימום — 25 817
National Carriage & Storage Ltd.

שפּייז פעקלאַך קיין מיסלאַנד
דייטש פרייז דעליווערט. קומט אדער שרייבט פאַר פּרייזן ליסט. שיפּסקאַר־טען. טעלעפאָן 087 54.
G. P. FRIESON
178 Burrows Ave., Winnipeg, Man.

LIGHTFOOT TRANSFER COMPANY
פאַרניטשור און פּיאַנאָ מאַווינג
341 BANNATYNE AVE.
PHONE 86 067; Evgs. 23 258

מיר באַטן אייך אין די דאָזיקע באַדינונגען:
אוטאָ טראַנספּאָרטאַציע. קאַרס פאַרן אַפּ טעגלאַך אין יעדער דיריקציע. פאַרזיכערט זיך מיט אייערע רעזער־וואַציעס אין פאַראויס.
פרעגטש פאַלישיינג
פאַרניטשור פאַרריכט און איבערגעפאַלישט
פּיאַנאָס פאַרריכט און אַנגעטיונג
ראַדיאָ עקזיסטיעס, פאַרריכט און עראַלאָ אויפגעשעטלט
אינטערלאַכע חובות.
וואָס עס קוועטשט — דו וועלט דאָ.
מאַל אין קאַנטיק. דער אומרואיק געפיל, אז עגגלאַנד אין באַמאָט אַ שלאַפן צו מאַכן א סוף צו דער דאָזיקער שאַפן פון נאָלד אויף אלעמאָל.

* * *

דער געפיל פאַרשטאַרקט. זיך דר־מיט. וואָס אין עגגלאַנד האָט מ־אויפגענומען די "חרפה" מיט דער ריפּיראַציע פון נאָלד סאַנדאַרד פאַר־לייכטערונג.
און אויפ'ן דריטן שלוס־עליכס'ל־וואָס זאָגט עס דאָרטן שלום־עליכס'ל־
דער: "אז ס'איז ניטאָ קיין מיכלכיקס־טאָ לאָמיר כאַטש ריידן פון מיכלכיקס־"
איר און מיר האָבן זיכער קיין צורן־נאָלד. שוין לאַנג אין די אונז נים אַ־נעזעען, און אויב מען זאָגט אז ס'איז דאָ אַדער דאָרטן אין אביבערפּוס פ־נאָלד. זייגען מיר נאָכן זיכער, אז דאָ־מיינט מען ניט אונז...
אבער ווער פאַרבאַס אונז צו רייד־וועגן נאָלד? ס'איז דאָך א פרייע מ־נה. און באַלד ווי דאָס ריידן וועט נאָלד איז איצט שטאַרק אין דער מאָד־טאָ לאָמיר אויך פאַרווונדערן א וואָרט.
נישטשיק, קיין שאַדן קאַנען מיר דערמיט קיינעם ניט ברייענגען. ווי־מאַמער אפילו ניבן מיר אן עצה אין פינאַנסירן אדער די דיפּאַמאַנס וועט דעם עניין, זיינען מיר זיכער, אז ד־וועלן אונז ניט פאַלגן...

* * *

איז נאָלד איצט. הייסט עס, אויב סדר־היום, ווי עס וואָלט געווען זיי־א חשונ'ע פערזאָן, וואָס ליגט קראַנק אין בעט אין פאַבעט מיט דער נשמה.
וואָס האָט עס עפּעס נאָלד געקראָכן מיטטאַמאָל אזא באַזונדער אנזעען? ס'איז דאָך, דאָכט זיך, אלעמאָל געווען אינ'ם סאַמע צענטער פון אלע זאַכן.
איז עס דערפאַר וואָס עגגלאַנד האָט מורד געווען אין נאָלד אין אַלע זאַכן, "צייליק" אָפּגעזאָגט זיך פונם גאָלד־סטאַנדאַרד?

* * *

אבער אז לענדער זאָלן זיך צוריק־ציען פון נאָלד סטאַנדאַרד, איז ס'נאָר קיין נייעס ניט. עגגלאַנד האָט שוין פונם גאָלד א הביבש צאָל מאָל, אין פון דער גרויסער מלחמה אן, ביז־אין דעם פאַרגאַנגענעם צעדליק יאָר, איז עס אַרויסגעקומען צעדליק יאָר־ווייניגן במעט אלע לענדער, אויסער שטאַטן, געווען אן א נאָלד סטאַנדאַרד.
עגגלאַנד האָט זיך צוריקגעקעכט צו נאָלד סטאַנדאַרד ערשט אין 1925. אין פראַנקרייך, איצט אביבערגעעפיקט צו נאָלד, ביז עס בראָכן, האָט זיך א צוריקגעקערט צו נאָלד דערשט ביי נער צייט, און אויף ערשט נאָכדעם זי האָט נעשען דעם וועג ווערט פון פראַנק אויף 75 פּראָצענט אין דער־היים עס. אויף אזוי־ווי אויף אינערלאַכע חובות.
וואָס עס קוועטשט — דו וועלט דאָ מאָל אין קאַנטיק. דער אומרואיק־געפיל, אז עגגלאַנד אין באַמאָט אַ שלאַפן צו מאַכן א סוף צו דער דאָזי־שאַפן פון נאָלד אויף אלעמאָל.

* * *

דער געפיל פאַרשטאַרקט. זיך דר־מיט. וואָס אין עגגלאַנד האָט מ־אויפגענומען די "חרפה" מיט דער ריפּיראַציע פונם נאָלד סטאַנדאַרד פון גרויס צוגערבתייט און א געפיל אַ־פאַרליכטערונג.
און אויפ'ן דריטן שלוס־עליכס'ל־
וואָס זיינען דו ווי ערשטע צו ל־פון דער אנטוועדטונג פונם גאָלד־סטאַנדאַרד, האָבן נאָר איינ־שמיכט אַזאַ באַשפּאָנג פונם גאָלד־סטאַנדאַרד, נאָר זיי האָבן אין דער וואָלד־פּאַלאַסטאַרס אריינגעשטעלט שונקט קענען דעם צוריקקער צו גאָלד.
און עגגלאַנד אַרבעט מעשים אנדערע לענדער, אז זיי זאָלן זיך א צוריקציאַן פונם גאָלד סטאַנדאַרד, און זי האָט עס שוין געפּעלט אין דו־אַ סאַנדיגאַווישע לענדער, — כאָ־פאַר אירע אַלאַיִקע. האַנדלס אינ־דעסן וואָלט עס אפשר געווען גינ־קער. ווען אלע אנדערע לענדער — זיך האַלטן אַן א הויכן בעלט־קורס.

* * *

קוועטשט דער שוך נאָכטיראַך פון אַלעמען די צוויי לענדער, וואָס בען פאַר דו לעצטע יאָרן אריינגעקאָכט 65 פּראָצענט פונם גאָלד אויצ־ווערייך. — כאָ־וואָס פאַר א תכלית וועלן זיי ב־מאַכן פון זייערע רייזיקע גאָלד אויצ־ווען קיינער וועט זיי מער ניט דאַר־וואָס האָבן זיי אויסגעפירט דער־וואָס זיי האָבן געשונען א פעל פון מען פאַר גאָלד און מער גאָלד אויצ־אַצט כאָטש נעם אין ווערג זיך מ־גאָלד?
ס'איז די מעשה מיט דעם לע־האַרישן גריכישן קעניג, וואָס האָט פּרעל'ט ביי די געטער, אז אלץ־וואָס ווערט אין גאָלד. איז ער ער־וואָנדערלט ווערן אין גאָלד. איז ער ער־געשטאַרבן פון הונגער...

* * *

בעט זיך טאַקע פראַנקרייך ה־בער די אייראָפּייאישע פעלקער, א־וואָלן האַלטן זיך אין זייער גאָלד ס־באַרד, און טאָמער פעלט זיי אוי־מיסל גאָלד, איז זי זיי גרייט א־צוהעלפן מיט א הלואה'לע.
און אין אַמעריקע ברעכן זיך מ־קעס: גוואַלד, וואָס טוט מען מיט מען זוכט מיטלען, ווי צו פאַרהי־חשובות פונם גאָלד.
און די פראַנצויזישע חוידפּ מ־מאַרן קומען אינגיכן קיין וואַשינ־מען איז דאָך עפּעס ברייטער אומגלייק, ווען מען זוכן אינאַ־עפּעס א מיטל קענען דער דאָזיקע־געפאַר.

* * *

מילא, וואָס איז שייך אייך אונז. איז ניט מיר האָבן גאָלד אַ־מען פרעגט ביי אונז דעות און ווענן גאָלד.
אבער אין דער אמת'ן זיינען אלע. — צי מיר וויל דאָס, צי מיר פיל עס, צי ניט, — דו־וועלן באַווירקט ווערן פון דעם פון די פאַסיריונגען.
אלץ. מיר לעבן באמת אין אַן אַ־געוויסלאַכער צייט, ווען איינגע־וועטע יסודות צעפאַלן זיך.
גאָלד, איינער פון די ווייכ־יסודות פון אונזער געזעלשאַפט מוזנער יאָרן. וואָקלט זיך, ווען וואָס וואָקלט זיך דען ניט?

:-: צו פאַרקויפן :-:
FOR SALE

א 5 רום פולי מאָדערן קאָטעדזש אין באַראָוס עווע, ניט ווייט פון מיין סטריט. פּרייז $2.500. א גרויסער סנעפּ.
מיר זיינען דו מענערזשערס פון די בעסטע אפּאַרטמענטס אין דער נאָרט ענד. ווען איר דאַרפט א סוויט ווענ זיך מיט אונז, און איר וועט קריגן דעם בעסטן אויסוואָל פון סוויטס פון 2 ביז 5 רומס. צו זייער מעסיקע פּרייזן.
אינטערעסנט פאַר אלעריי צוועקן. געלט צו לייען אויף א ביליקן אינטע־רעסט.
Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

פאַלסאָן עווענין, איסט פון מיין סטריט, סנעפּ
פולי מאָדערן סאַליד בריק 6 רום הויז, שטיינערנער פונדאַמענט, הייסע לופט באַהייצונג, שיין דעקאָרירט. גאַראַדזש. 33 פוס לאָט. האַלב אומזיסט. $3.200. וועט נעמען ווייניקער פאַר א גוטן קעש פיימענט.
אלפרעד עווענין, באַרגען
פולי מאָדערן 7 רום הויז, אוק פלאָרס הייסע לופט באַהייצונג. ניי דעקאָרירט צוויי בלאָקס פון מיין סטר. $3.400.
SECURITY LAND CO. LTD.
703 Paris Bldg. Ph. 21 818
Evgs. 52 608

פּייפּס אנטיקן
פאַרניטשור פון נוצלאַכקייט און שיינ־קייט. זעלטענע אלטע שטיקער. אינ־פאַרטירט פון קאָקאַלאַנד, דירעקט פון אלטע שאַטלענדער פאַמיליעס וועלכע האָבן זיי געהאַט אין באַזיץ און זיי געהאַט אין אפּגעהיט.
445 מיין סטריט טעלעפאָן 249 88

צו פאַרקויפן א 5 רום באַנגאַלאָ, פולי מאָדערן, איסט פון מיין סטריט. זיך ווענדן אין 164 אלפרעד עווענין.

:-: צו פאַרראַנטן :-:

2 רום סוויט, גרויסע ליכטיקע רומס, גוט, עלעקטריק, טעלעפאָן און אלע באַ־קוועמלאַכקייטן. מעסיקע רענט צו די ריכטיקע שכנים, זיך ווענדן אין 367 טשאַרלס סטריט.

צו פאַרראַנטן 3 און 4 רום סוויטס אין ראָזאַלין אפּאַרטמענטס, מיט עלעקטריק סאַמאָוס און שטענדיקע הייסע וואַסער. ניי דעקאָרירט. פאַרטיק אריינצומוווען. בייליקע רענט. טעלעפאָן 254 51.

צו פאַרראַנטן צוויי רומס אפּסטערס אין א מאָדערנער הייס. פּאַסיק פאַר א יונ־גער פאַרל. טעלעפאָן 253 52.

צו פאַרראַנטן צוויי רומס אין א פולי מאָדערן באַנגאַלאָ, פּאַסיק פאַר א יונ־גער פאַרל. זיך ווענדן אין 431 קאַר־לעטאָן עווענין.

א סאַמער מיט רומס אין א גוטן רעזי־דענשעל לאָקאַליטעט. רענט בייליק. קוי־נע פּיקסטשורס און סטאָק אויבערצוצו־מען. זיך ווענדן אין 266 סאַלטער סט.

צו פאַרראַנטן א 5 רום סעמי מאָדערן הויז, זיך ווענדן צו
MISS PATTERSON
465 Flora Ave. Winnipeg

צו פאַרראַנטן א שיינע געפאַרנישטע רום מיט אלע באַקוועמלאַכקייטן אין 443 באַראָוס עווע. טעלעפאָן 498 54.

ספּעשל אויף סוויטס
בלויז דריי 4־רום סוויטס, מיט באַד־רום און האַל פאַרבליבן אין סאַלטער בלאָק, ניי אויסגעדעקאָרירט. באַלדי־קער באַזיץ. זוכן פאַרראַנטן ווערן פאַר א ספּעציעלן פּרייז, $30. טעלע־פאָניר 477 52. פרעגט זיך נאָך אין לאַנדערס דראָג סטאָר.

אָפיסעס איצט צו פאַרראַנטן
אין
די טראַנסאַטלאַנטיק
דזשענעראַל טראַסטס
בילדינג
283 פּאָרטעדזש עווענין
וואו די אַנפירנדיקע ביזנעס פון שטאָט און פּראָפעסיאָנעלע פירמעס געפינען זיך
THE TORONTO GENERAL TRUSTS CORPORATION
Phone 25 346

אויפמערקזאַם
ווער עס פאַרט מיט א קאַר קיין מיי־נעאַפּאָלים אדער שיקאַגאָ, און קאָן מיטנעמען א פּאַסאַזשיר איז געבעטן צו ווענדן זיך צו "דאָס איד. אַרט". ווייליק צו באַצאָלן. פרעגט ה. פּ.

פיינט אייער הויז איצט
שיין, גוט און בייליק
ראָיעלע אַרבעט און צופרידנהייט
MAX GORDON
484 FLORA AVE.

רעדוואוד פּאַבליק מאַרקעט
רעדוואוד און מיין
ספּעשלס!

טאָמאַטאָס, 6 פונט ____ 25 ס.
גרינע טאָמאַטאָס, 15 פונט 25 ס.
פלאָריפּאַיער, א הויבטל 5 און 10 ס.
פלאָוער ציבעלעס, 12 ס. 25 ס.
מעקינטאָש רעד עפּל, 6 פ. 25 ס.
אייער, א דאָזן _____ 25 ס.
נעקרעקטע אייער, א דאָזן _ 16 ס.
קוקינג פּוטער, א פונט ___ 16 ס.
פרישע פיש, סאַקערס, א פ. 6 ס.
קאָמפּ האַנגיק _____ 25 ס.
בלומען, גלאַדיאָלאַס, א דאָזן 75 ס.
דזשעמס, אסאָרטעד, 4 פונט בלעל _____ 39 ס.
כשר'ע פיש און טשיפּס __ 15 ס.

פייער פאַרהיטונג וואָך

אָקטאָבער 4טן ביז 10טן 1931 — אָקטאָבער 4טן ביז 10טן 1931

PROVINCE OF MANITOBA CANADA

ביוראָ אף לייבאָר און פייער פּרעוועניישאָן דערענטש

שריפות ברייננען שרעקלאַכע ליידן

מאַניטאָבאַס פייער פאַרלוסטן פאַר 1930
$2,746,304 אין פּראָפּערטי פאַרניכטעט
(29) מענשלאַכע לעבנס

אַלע קאָנען העלפן מאַכן מאַניטאָבאַ פייערפרואו דורך באַשיצן קענען פייער.

HON. W. R. CLUBB, Minister of Public Works and Fire Prevention Branch.
E. McGRATH, Provincial Fire Commissioner Winnipeg

קאָמוניסטישע דעמאָנסטראַציעס אין אָנטעריאָ

טאָראָנטאָ, אקט. 1. פאַרזוכן פון קאָ־מוניסטן דורכצופירן דעמאָנסטראַציעס אין פאַרשיידענע צענטרען פון אָנטע־ריאָ זיינען שנעל אונטערדריקט געווארן פון ליפּאַליצייַ לעצטן אונטן.

אין טאָראָנטאָ האָט די פּאָליציי צע־טרייבן צוויי קאָמוניסטישע גרופּן. דריי זיינען אַרעסטירט געווארן: פרעד ברענטן, 62 יאָר, ווערט אנגעקלאָגט אין וואָרן א שטיין אין א שוי־פענס־טער; הערמאַן רינדאַ, 26, — אין שטעדן דער פּאָליציי, און דזשאָן ווילי־סאָן, 23, איז פאַרהאַלטן אויף דער קלאָגע פון "וואָגראַנטס".

אין טימינס איז א קאָמוניסטישע דעמאָנסטראַציע דורכגעפירט געווארן רואיק, אין דער אריינמישונג פון דער פּאָליציי. אין קירקלאַנד לייק אין אין סאַדבורי זיינען קאָמוניסטישע דעמאָנ־סטראַציעס צעטרייבן געווארן.

מיטגלידער פון דעם קאַנאַדער האַרטיקאָלטשורעל קאָונסיל פאַר 1931, וועלכע אָרגן פאַר דעם אָפּזאַץ פון די ווייַנטרויבן

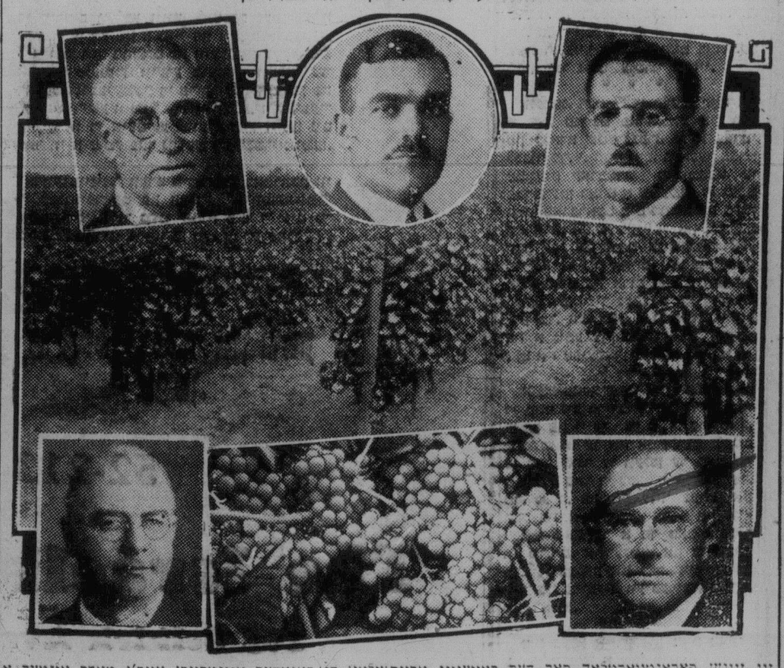

ווי זיינען פאַראַנטוואָרטלאַך פאַר דער באַוועגונג אַרויסצולאָזן די קאַנאַדער ווייַנטרויבן אויפ'ן מאַרק אונטער א באַשטימטן טרייד מאַרק — ביז "א" ברענד. פון אויבן: וו. ב. סאַמערסעט, טשערמאַן אָנטאַריאָ מאַרקעטינג בורד; מאַיאָר ל. פ. באַראָוס, פּעקרעטאַר־טרעזשערער, פּעגעריען האַרטיקאָלטשורעל קאָונסיל; ס. ב. באַוער, פּעקרעטאַר פון דעם אָנטאַריאָ גראָווערס מאַרקעט קאָונסיל; פון אונטן: ה. ל. קרעיס און א. וו. סמיט, ווייַנשטאָק פּלאַנצער.

דינסטאָג —

דעם 6־טן אָקטאָבער
וועט זיך אָנפאַנגען דרוקן אין
"דאָס אידישע וואָרט"
א נייער שפּאַנענדער
ראָמאַן
גליק און ראַכע

דער דאָזיקער ראָמאַן איז העכסט אינטערעסאַנט מיט זיין אויסערגעוויינלאַכן אינהאַלט און רייכע עפּיזאָדן וואָס ווערן אין אים געשילדערט מיט די שענסטע פאַרבן.

פאַרפעלט ניט צו לייענען די ערשטע פאָרזעצונג

איר וועט לייענען יעדע פאָרזעצונג מיט דער גרעסטער שפּאַנונג